

Josse De Pauw, het Kris Defoort Trio en hun Weltinnenraum

- Jan-Jakob Delanoye
- 24 september 2020
- 0
- <https://www.cuttingedge.be/podium/1162/>

LOD, Josse De Pauw & Kris Defoort Trio, 'A concert called landscape' ★★★★★

Is een landschap ooit voltooid? Kan kijken accuraat genoeg zijn om alles gezien te hebben? 'A concert called landscape' is tegelijk concert en landschap: het rijgt ideeën aan elkaar, maar blijft niet beperkt tot de som van de delen. De kapitels worden, in hun onderlinge verband, meer dan anekdotes, meer dan een verhaal: ze leggen getuigenis af van wat het betekent om mens te zijn. In associatief vervlochten fragmenten heeft De Pauw het inderdaad over wat de mens tot mens maakt: bewustzijn, liefde, creativiteit, herinnering. Het is geen lineaire vertelling, maar een schijnbaar geïmproviseerde collage, waarin alle puzzelstukken niettemin exact op hun

plaats vallen.

De polymorfe potentie van de titel keert niet alleen in de tekst terug, want ook het scènebeeld verzoent concert en landschap. Beeldend kunstenaar Anne Marcq laat De Pauw het decor telkens opnieuw opbouwen, als een demiurg die uit de schijnbare willekeur van brokstukken een panorama boetseert. De houten sculpturen aarzelen tussen abstract en figuratief: ze verwijzen naar de werkelijkheid, maar de sobere geometrie houdt hun betekenis omfloerst. Ze zouden eender wat kunnen zijn, maar voor de protagonist is dit het landschap van zijn jongensjaren. Met name: het atelier van zijn grootvader, postbode en hobbykunstenaar.

Jaren later botst de verteller op een installatie van El Lissitzky, die precies deed wat hij bij zijn grootvader had gezien. De constructivist en avant-gardist plaatste voorwerpen in een ongekend verband, de axioma's van de dagdagelijkse praktijk ver voorbij. Voor De Pauw is dit een weerzien met 'het eerste landschap'. Een plek die later als referentie zal dienen, als raamwerk waardoorheen de wereld wordt gezien. Het concept ontleent De Pauw aan Ton Lemaire, uit wiens 'Filosofie van het landschap' hij citeert. Van daaruit is het een kleine stap naar Rilke en diens inwendige ruimte (Weltinnenraum) – de gevoevolle verbeelding in contact met de natuur, als meest individuele en tegelijk meest universele ruimte.

Het onuitgesproken adagium van de voorstelling haalt De Pauw echter bij Jeroen Brouwers, wiens 'Niets bestaat dat niet iets anders aanraakt' exemplarisch is voor de wijze waarop gedachten zich door de opvoering heen ontwikkelen. Elk beeld resoneert met een tienvoud aan andere beelden, die op hun beurt resoneren, enzovoort. Geen wonder dat De Pauw uiteindelijk in een uitgesponnen mantra flitsen benoemt, impressies van plaatsen, als blauwdruk van een bewogen leven.

Dat leven manifesteert zich even nadrukkelijk in de fysieke werkelijkheid als in het immateriële universum van de kunst. Dat laatste is vandaag ronduit onontbeerlijk, toch in de context van de kaalslag van de verbeelding door de coronapandemie, of van de actuele ecologische ravage. 'I need another world, this one's nearly gone', zo klinkt het met de woorden van Antony and the Johnsons. De begeleidende soundtrack van een tastende Kris Defoort op piano, geflankeerd door Lander Gyselinck en diens onweerstaanbare ritmes enerzijds en de groove van bassist Nicolas Thys anderzijds, onderstreept de inhoudelijke rêverie naadloos. Het trio demonstreert niet, maar vult aan. Soms zeggen lippen aan een blokfluit en handen aan een klavier, een drumstel, een basgitaar wat gewoonweg onuitsprekelijk is.

Finaal stevent de mijmerij af op het kruispunt tussen feit en fictie, die wordt verhaald als een metafysische ervaring in het Tolteekse hoofdkwartier Tula. Ginds ziet De Pauw het beeld terug van de postbode, de fakteur, *le facteur essentiel*. Quod erat demonstrandum. Niets bestaat dat niet iets anders aanraakt